

## Spis treści

|                     |   |
|---------------------|---|
| Wykaz skrótów ..... | 7 |
| Wstęp .....         | 9 |

### Rozdział I

#### Konstytucyjne podstawy i gwarancje samodzielności gminy w Rzeczypospolitej Polskiej

|                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Wprowadzenie .....                                                              | 13 |
| 2. Zasady ustrojowe RP determinujące samodzielność gminy .....                     | 16 |
| 2.1. Zasada subsydiarności .....                                                   | 16 |
| 2.2. Zasada podziału władz .....                                                   | 23 |
| 2.3. Zasada zwierzchnictwa narodu .....                                            | 26 |
| 2.4. Zasada demokratycznego państwa prawnego .....                                 | 29 |
| Zasada demokratyzmu .....                                                          | 29 |
| Zasada państwa prawnego .....                                                      | 32 |
| Zasada legalności i praworządności .....                                           | 41 |
| 2.5. Zasada decentralizacji władzy publicznej .....                                | 42 |
| 2.6. Zasada udziału samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy publicznej ..... | 57 |

### Rozdział II

#### Samodzielność gminy w sferze ustrojowej

|                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Wprowadzenie .....                                                | 83 |
| 2. Ustrój organów gminy jako determinanta samodzielności gminy ..... | 83 |
| 2.1. Organizacja gminy .....                                         | 83 |
| 2.2. Statut gminy .....                                              | 85 |
| 2.3. Organy stanowiące i organy wykonawcze w gminie .....            | 90 |
| 2.4. Zasada kadencyjności .....                                      | 94 |
| 3. Referendum gminne .....                                           | 98 |

### Rozdział III

#### Samodzielność zadaniowo-kompetencyjna gminy

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| 1. Wprowadzenie .....                    | 113 |
| 2. Zadania gminy .....                   | 113 |
| 3. Zadania własne i zlecone gminie ..... | 129 |

## Rozdział IV

**Prawne i materialne środki realizacji zadań gminy**

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Kompetencje gminy .....                                      | 149 |
| 1.1. Uwagi wprowadzające .....                                  | 149 |
| 1.2. Działalność prawotwórcza gminy .....                       | 151 |
| 1.3. Funkcje reglamentacyjne gminy .....                        | 159 |
| 1.4. Formy współdziałania gmin .....                            | 160 |
| 1.5. Czynności faktyczne w funkcjonowaniu gminy .....           | 163 |
| 1.6. Spory kompetencyjne .....                                  | 163 |
| 2. Osobowość prawna gminy .....                                 | 164 |
| 3. Prawno-finansowe zabezpieczenia realizacji zadań gminy ..... | 170 |

## Rozdział V

**Prawno-teoretyczna koncepcja nadzoru nad gminą  
jako determinanta jej samodzielności**

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Uwagi wprowadzające .....                                          | 191 |
| 2. Teoretyczne założenia systemu nadzoru nad samorządem gminnym ..... | 195 |
| 3. Prawna koncepcja nadzoru nad działalnością gminną .....            | 204 |
| 3.1. Organy nadzoru .....                                             | 205 |
| 3.2. Przedmiot nadzoru .....                                          | 207 |
| 3.3. Kryteria sprawowania nadzoru .....                               | 209 |
| 3.4. Prawne środki nadzoru .....                                      | 213 |
| 4. Uwagi końcowe .....                                                | 226 |

## Rozdział VI

**Prawna ochrona samodzielności gminy**

|                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Uwagi wprowadzające .....                                                                                         | 229 |
| 2. Sądowa ochrona gminy jako gwarancja jej samodzielności .....                                                      | 230 |
| 2.1. Ochrona praw majątkowych gminy powstałych na skutek wyodrębnienia mienia komunalnego z mienia państwowego ..... | 230 |
| 2.2. Sądowa kontrola aktów nadzoru nad gminą .....                                                                   | 231 |
| 2.3. Sądowa ochrona kompetencji organów gminy w dziedzinie orzecznictwa (rozstrzyganie sporów kompetencyjnych) ..... | 238 |
| 3. Ochrona sprawowana przez Trybunał Konstytucyjny .....                                                             | 240 |
| 4. Uwagi końcowe .....                                                                                               | 241 |
| Zakończenie .....                                                                                                    | 243 |
| Wykaz literatury .....                                                                                               | 251 |